

Nordiskt upphovsrättssymposium 09/2019

Vad har hänt under de två senaste åren?

Upphovsrättsråd Viveca Still

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Ny lagstiftning

Nationellt genomförande av EU:s läsnedsettningsdirektiv 2017/1564

- Lag 9.11.2018/849 om ändring av upphovsrättslagen (404/1961)
  - genomför av EU:s läsnedsettningsdirektiv 2017/1564 som berör WIPO:s Marrakech-fördrag och som gäller möjligheterna att framställa och tillgängliggöra exemplar i tillgängligt format för synskadade och andra personer med läsnedsettnings
  - i kraft fr.o.m. 12.11.2018
- **Lagen bevarar upphovsmannens rätt till ersättning för exemplar som stannar permanent hos en person med läsnedsettnings.**

Den första direkt tillämpbara förordningen på upphovsrättens område

- EU:s förordning 2017/1128 om gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden tillämpas fr.o.m. den 20 mars 2018.
  - Upphovsrätten trädde därmed in i en ny era med direkt tillämpbara förordningar.
  - I Finland uppskattades det inte behövas någon kompletterande nationell lagstiftning.

Ny rättspraxis

HD 2017:85 och 2018:966 (14.5.2018)

- Marknadsdomstolen (MD) hade ålagt DNA Oyj att till Copyright Management Services Ltd:lle (CMS) överlåta uppgifter om abonnenter och användare av vissa telefonanslutningar på basen av URL 60 a § (informationsåliggande).
- DNA överklagade till HD och krävde att MD:s domslut upphävs till den del det gällde information som enligt informationssamhällsbalken (ISB) 157 § skall lagras för användning för vissa myndighetsändamål. HD biföll.

HD 2018:21 (28.3.2018)

- Fråga om en målning av ett fotografi är ett exemplar av ett fotografi.
- Åklagaren yrkade på straff för upphovsrättsförseelse, eftersom A avsiktligt eller av grov vårdslöshet utan tillstånd framställt en kopia av B:s fotografi och erbjudit dem till försäljning i sitt galleri och internetsidor. A hade inte heller angett upphovsmannen enligt god sed.
- I HD var det primärt fråga om huruvida A framställt och tillgängliggjort kopior av B:s fotografi avsiktligt eller av grov vårdslöshet samt när intrånget skett.
- Enligt HD bör man från fall till fall avgöra om t.ex. en målning av ett fotografi är så snarlik ifrågavarande fotografi att det är fråga om ett exemplar av fotografiet. Enligt HD bör man fästa sig vid i vilken mån arbetena skiljer sig från varandra på detaljnivå och vilket helhetsintrycket är, jfr HD 1979-II-64 (målning av fotografi, fem barn framför ett hus).

- HD konstaterade att målningen i detta fall avbildade fotografiet så exakt och detaljerat att det var att betrakta som identiskt med fotografiet, även helhetsintrycket var fotografiskt. Även ett fotografi av målningen var ett exemplar av B:s fotografi.
- HD ansåg att A inte gjort sig skyldig till upphovsrättsintrång då han avbildat fotografiet utan först från den stund då han framställt fotografier och råkopior av målningen för försäljning. A hade även gjort intrång i B:s moraliska rättigheter genom att inte ange B:s namn enligt god sed.
- HD ansåg att A måste ha känt till att han inte hade rätt att framställa och erbjuda till försäljning kopior av en annans verk utan upphovsmannens tillstånd. HD ansåg att A förfarit avsiktligt, fastän han skulle ha haft en annan åsikt om den rättsliga bedömningen.

Marknadsdomstolens (MD) beslut (i urval)

- MD ca 30 beslut under de två senaste åren
- Flertalet av MD:s beslut gäller informationsålägganden enligt URL 60 a § eller säkringsåtgärder.
- Vad gäller URL 60 a § är det särskilt frågan om när en part ”i betydande mån” ska anses ha tillgängliggjort verk som varit föremål för bedömning. I tidigare praxis kan MD ha ansetts bevilja informationsålägganden slentrianmässigt utan att ta ställning till om intrånget varit betydande, medan kriteriet i färskare rättspraxis varit föremål för explicit bedömning (MD 611/18, MD 34/19, MD 35/19).
  - MD förutsätter att sökanden redovisar för hur frekvent och långvarigt tillgängliggörandet har varit.
- Två fall som gäller scenografers respektive animatörers rätt till filmverk (MD 79/18, MD 302/18)
  - MD restriktiv; scenograf/animatör ansågs inte inneha rätt till filmverk